

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas NO: 1981/445

Karar NO: 1981/333

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olay-
lara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın
13/b maddesinde yer alan bağlantı koşulunu
içeren suçlara ait davanın Askerî Yargı
yerinde görülmesi gerektiği Hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ahmet Şınnak ve 16 Arkadaşı

O L A Y : 1) Sanıkların tesbit edilemeyen bir tarihte Manisa'nın Turgutlu İlçesi'nde Genç-Der takma adı ile kurulan fakat asıl adı Marksist Leninist silâhlı propoganda birliği olan gizli cemiyetin faal üyelerinden oldukları, birliğin ideolojisini gerçekleştirmek amacı ile Turgutlu'da bir çok eylemlerde buldukları, sanık Mehmet Ör'ün bu illegal örgütün elebaşısı durumunda olduğu, örgüt elemanlarından Ahmet Şınnak'ın 6.4.1977 günü polisle giriştiği silâhlı çatışma sonucu yakalanması üzerine, aynı örgüt mensubu olan sanıkların, arkadaşlarını Turgutlu karakolundan kurtarmak için oraya silâhlı baskın yapmayı plânladıkları, 8.4.1979 gecesisaat 0.5 sıralarında baskına gelirken önce mahalle arasında gece nöbeti tutan Mehmet Tül, Ali Karakuzu adındaki bekçilerin ellerindeki tabancaları zorla aldıkları, onları karakolun önüne kadar getirdikleri, burada ellerindeki otomatik silâhlarla karakola doğru ateş ettikleri, bu esnada Ali Karakuzu'nun vurularak öldürüldüğü, karakol önünde nöbet tutan Hasan Çırak adlı bekçinin de aynı anda öldüğü, içeride bulunan nöbetçi polis memuru Mehmet Tuğlu'nun ağır yaralandığı, ancak sanıkların arkadaşlarının karakolun aşağı katında olması nedeni ile onu almadan olay yerinden uzaklaştıkları, Hüseyin Taşkın, Cemil Ağca ve Necdet Ayma'nın zaman zaman taktıkları şapkayı orada düşürdükleri, sanık Osman Karabulut'un evinde, ele geçen barut ile imal edilmiş bir el bombasının bulunduğu, sanıklardan Hüseyin Taşkın ve Sabri Atlı'nın olaydan önce " Ahmet Şınnak'a birşey olursa Turgutlu'yu polislerin başına yıkarız " dedikleri ayrıca Hüseyin Taşkın'ın baskını düzenlemek ve idare etmek için Gültekin Çakıldaş ve Sabri Atlıyı, Mehmet Ör'e haber vermek üzere Ege Üniversitesi'ne gönderdiği, sanık Ramazan Pekdoğru'nun evinde bir adet tabanca ile 37 adet merminin ele geçtiği, böylece sanıkların suç işleyen bir kimseyi cezadan kurtarmak maksadı ile tasarlıyarak birden fazla kimseyi öldürmek, öldürmeye tam teşebbüs, silâhlı gasp, bomba imâl etmek ve 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak suçlarını işledikleri ileri sürülerek Turgutlu Cumhuriyet Savcılığınca sanıklardan herbirinin eylemine uyan,

./..

10.9.1981

Esas NO: 1981/445

a) Mehmet Ör'ün Türk Ceza Yasası'nın 141/1.,497/2.,522/son.,525.,450/4-9.,62.,264/1.,6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesi,
b) Mehmet Şinnak'ın Türk Ceza Yasası'nın 141/5.maddesi,
c) Diğer sanıkların Türk Ceza Yasası'nın 141/5.,497/2.,522/son.,450/4-9 (İki defa).,62.,264/1. ve 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesi uyarınca cezalandırılmaları ve yargılamanın 3005 sayılı Yasa hükümlerine göre yapılması istemi ile haklarında Manisa Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

2) 8.4.1979 günü saat 05 sıralarında Turgutlu İlçesi'nde polis karakolu nezarethanesinde bulunan Ahmet Şinnak adındaki arkadaşlarını kurtarmak için Hüseyin Taşkın,Mehmet Ör,Osman Karabulut,Mehmet Boz ve İrfan Hüyutemiz'in adı belirlenemeyen diğer bir arkadaşı ile beraber karakola baskın düzenledikleri,suçun işlenmesinden önce sanık Osman Karabulut'un nişanlısı olan Gönül Bayar adındaki kızın İzmirde'ki ekiple Turgutlu'daki ekip arasında haberleşme haberleşme yaparak baskının sonuca ulaşmasına yardımcı olduğu,sanık Mehmet Bozbay'ın karakol basma suçuna fiilen iştirak ettiği ileri sürülerek Manisa Cumhuriyet Savcılığı'nca düzenlenen tek iddianame ile sanıklardan,

a) Gönül Bayar'ın eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 450/4-9 (İki defa) 62.,264/1.,479/2.,

b) Mehmet Bayar'ın Türk Ceza Yasası'nın 450/4-9(İkidefa) 62.,264/1.,479/2., 6136 sayılı Yasa'nın 13.maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istenmiş ve haklarında kamu davası açılmıştır.

3) 7.4.1979 gününde sanığın MLSP (Genç Der) üyesi olduğu ve şehir içinde silâhlı dolaşırken devriye polis otosundan yapılan " Dur " ihtarına uymayarak kaçmaya kalktığı,polisin arabadan inerek kendisini yakalamak için koştığı sırada ruhsatsız tabancasını çekerek 10-15 metre uzaktan üzerine iki el ateş ettiği,kurşunlardan birinin devriye görevlisi Necati Gavas'ın eline isabet ederek parmağını kırdığı ve yorularak yere düşen sanığı polis otosundaki görevlilerin silâhı ile birlikte yakaladığı ileri sürülerek Turgutlu Cumhuriyet Savcılığı'nca düzenlenen talepname ile,sanık hakkında ilk soruşturma yapılması istenmiş ve Sorgu Hâkimliği'ne kamu davası açılmıştır.

Turgutlu Sorgu Hâkimliği,4.5.1979 gününde,1979/36-44 sayı ile,sanığın eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 449/2.,62.,6136 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddeleri uyarınca cezalandırılması ve son soruşturmanın Manisa Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılıp yapılmasına karar vermiştir.

4- 8.4.1979 tarihinde Turgutlu Emniyet Merkezinde bulunan yasa dışı Devrimci Kurtuluş Üyesi Ahmet Şinnak'ı kaçırmak amacı ile yapılan silâhlı saldırı 2 bekçinin ölümü ve bir polis memurunun ağır şekilde yaralanması ile sonuçlandığı,saldırıdan

u.l.e.
10.9.1981

sonra kullanılan otomatik silahların aynı örgüt üyesi olan sanık Ahmet Bozkuş'a teslim edildiği ve bu sanığın silahları gizlediği, baskın sanıklarından Hüseyin Taşkın'ın beyanından anlaşıldığı ve sanığın evinde yapılan aramada yasaklanmış kitap ve broşür elde edildiği ileri sürülerek Turgutlu Cumhuriyet Savcılığı'nca eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 296/1., 526/1. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemi ile hakkında Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

I- Manisa Ağır Ceza Mahkemesi, bu dört dava dosyasını birleştirmiş ve 25.4.1980 gününde, 1979/100 Esas, 1980/97 Karar sayı ile, sanıklara atılı suçların siyasal ve ideolojik amaçlı ve sıkıyönetim ilânına neden olan eylemlerden olduğu ve sıkıyönetim askerî mahkemelerinin el koyduğu davlarla genel ve ortak amaç içerisinde irtibatlı bulunduğu,

II- İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi, 23.9.1980 gününde, 1980/160-85 sayı ile, sanıklara yüklenen suçun, 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesinde belirlenen sürede işlenmediği ve 13/b maddesindeki irtibatın da bulunmadığı,

Gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece, Manisa Ağır Ceza Mahkemesi ile İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin, konusu, nedeni, tarafları aynı olan davada verdikleri kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığında, Fethi Özduval, İsmail Oğuz, Şeref Tolungüç, Metin Şekercioğlu, Servet Tüzün ve Orhan Ertosun'un katılmaları ile yaptığı 25.5.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Askerî Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Musa Sönmez'in aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Suçlar, İzmir ve çevresini kapsamına alan 20.2.1980 günlü sıkıyönetim ilânından 3 aydan daha önce, 7.4.1979-8.4.1979 tarihlerinde Turgutlu'da işlenmiştir.

İncelenen dosya içeriğinden, sanıkların Manisa Turgutlu ve çevresinde faaliyet gösteren Devrimci Kurtuluş ve Marksist Leninist Silahlı Propoganda Birliği (MLSP) adlı yasa dışı örgütün mensubu oldukları, Genç-Der ve İşçi Köylü Derneği isimli dernekler vasıtası ile kahvelerde ve liseli öğrenci kesiminde yeni yeni elemanlar temin ettikleri, Mahir Çayan ve arkadaşları tarafından kurulan Türkiye Halk Kurtuluş Partisi Cephesi-

nin (THKP-C) nin ideolojisi doğrultusunda eğitim çalışmaları düzenleyerek dernekler Yasası'na uymayan davranışlarda buldukları, örgüt faaliyetleri için Turgutlu'da ev kirladıkları, burada bomba imâl ettikleri, suikast, cinayet, sabotaj olaylarına adlarının karıştığı, haklarında bu nedenlerle açılmış pek çok davanın bulunduğu, gerek Manisa Ağır Ceza Mahkemesi'nin 25.4.1980 günlü, 1979/100 Esas, 1980/97 karar sayılı kararından, gerek Turgutlu Emniyet Müdürlüğü'nün 11.4.1979 günlü C/77 sayılı yazısından ve dosyada mevcut iddianame ve yer gösterme tutanağı, olay zabıt varakası gibi belgelerden, sanık ve tanık anlatımlarından anlaşılmaktadır.

Sanıklara atılı suçlar, açıklanan yönü ile siyasal, ideolojik amaçlı ve örgütsel içerikli, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve Millî Güvenlik Konseyi'nin 7 Numaralı Kararı'nın 4. maddesi kapsamındadır.

Gerçi suçlar, 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin (a) fıkrasında öngörülen sürede işlenmemişse de, sıkıyönetim askerî mahkemelerince el konulan MLSP (Marksist Leninist Silâhlı Propoganda Birliği) ve Devrimci Kurtuluş örgütlerine ait davalarla ortak ve genel amaç içerisinde bağlantısı açık olduğundan aynı Yasa'nın 13/b maddesi, ayrıca sanıklardan Mehmet Ör'le ilgili 1980/640-417 ve 1981/401-325 sayılı dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesi'nce Askerî Yargı Yerinin görevli olduğuna karar verilerek sıkıyönetim askerî mahkemesine gönderilmiş olduğundan Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nın 3. maddesi uyarınca bu davanın da aynı yargı yerinde görülmesi gerekir,

Bu nedenle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin 23.9.1980 günlü, 1980/160 Esas, 1980/85 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 25.5.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Kenan Terzioğlu

Kenan Terzioğlu

Üye
Fethi Öz dural

Fethi Öz dural

Üye
İsmail Oğuz

İsmail Oğuz

Üye
Şeref Tolungüç

Şeref Tolungüç

Üye
Metin Şekercioğlu

Metin Şekercioğlu

Üye
Servet Tüzün

Servet Tüzün

Üye
Orhan Ertosun

Orhan Ertosun

10.9.1981

S/K